

חומר העשרה

שכנים

מאת רועי שגב, יובל כהן, אמנון וולף
בימוי רועי שגב

מוסיקה יובל מסנר
תפאורה ותלבושות מירב דנון
תאורה חיים בארי
משחק אמנון וולף, יובל כהן

מה קורה כאשר שני אנשים שונים זה מזה נאלצים לגור בשכנות?
מה קורה כאשר השכן שלך מפריע לך לחיות את חיך ולפתע קורה משהו המאלץ אותך לשתף
איתו פעולה?

הצגה מצחיקה ומרגשת, ללא מילים המספרת את סיפורם של שני שכנים המגלים שהחבר
האמיתי נמצא לפעמים במקום הכי לא צפוי – בבית הסמוך.

מורים יקרים, אנו מגישים לכם חומר הכנה ונושאים לדיון במטרה להעשיר את חווית הצפייה
בהצגה. יש הסבורים כי כדי ליהנות מיצירה אמנותית די בכך שחווים אותה. יחד עם זאת, אנו
מאמינים שההנאה קשורה גם בהבנת שפת התיאטרון הייחודית, מרכיביה וסימניה. כל יצירה
אמנותית הינה שילוב של תוכן וצורה.

באמנות התיאטרון מכיל התוכן מסר או אמירה, ואילו הצורה היא הסגנון האמנותי בו המסר

תיאטרון הנפש ע"ר

ת.ד. 6195, תל-אביב 610610 | טלפון 03-5221100 | פקס 03-5227707 | דוא"ל nephesh@inter.net.il | www.nepheshtheatre.co.il

חומר העשרה

מוגש. סגנון אמנותי פירושו משחק, תפאורה, תלבושות, תאורה, מוסיקה ותנועה; בעזרת כל אלה משפיעים התוכן והמסרים של ההצגה על הצופה, מרגשים אותו ומעוררים בו מחשבה.

ליצירה התיאטרלית מורכבות ייחודית משלה: היא תוצאה של שיתוף פעולה בין יוצרים מתחומי אמנויות שונים. יחד הם יוצרים את הצגת התיאטרון, כחוויה חד פעמית הנוצרת כל פעם מחדש, מול קהל צופים אחר, במקום אחר, בזמן אחר.

הצגת תיאטרון היא אפוא יצירה רבגונית ושלמה, וביכולתה לברוא עולם חדש, אחר, עולם של אשליה ודמיון, המקרין על עולם המציאות שלנו ומרעיף עליו קסם והנאה.

המחזאי והבמאי

למחזאי ולבמאי שני כלים עיקריים להביע את המסרים: העלילה והדמויות. בהצגה "שכנים" המחזאי והבמאי הינו אותו יוצר. ההצגה היא מקורית בכך שמספרת סיפור ללא מילים, כאשר החוויה התיאטרלית מועברת באמצעים מוזיקאליים, חזותיים ופיזיים. השחקנים משתמשים בפנטומימה, במימיקה ובשפת הג'יבריש בתקשורת שביניהם.

1. כיצד לדעתך הצליחו היוצרים "לכתוב" מחזה ללא מילים?
2. מהו לדעתך הקטע המצחיק ביותר בהצגה?
3. ומהו הקטע המפתיע, המקורי ביותר?
4. מהי לדעתך הסצנה הטובה ביותר בהצגה? למה?
5. מדוע לדעתך בחר המחזאי לקרוא לשתי הדמויות באותו שם (למשה)?

חומר העשרה

מנימוקי השופטים בפסטיבל חיפה על הבחירה בפרס המחזה:

פרס למחזאי ניתן לשלושת היוצרים השותפים בהצגה רועי שגב, יובל כהן ואמנון וולף, ייחודו של המחזה, שאינו משתמש בשפה באופן המקובל ואינו נשען על מוסכמות לשוניות. המחזה מעביר סיפור, קונפליקט, דמויות ודרמה מתפתחת בשפה מיוחדת, משעשעת ורבת המצאות. אפילו התובנות החברתיות שלו נשזרות לתוך העולם הבימתי הזה בעדינות ובתחכום.

מנימוקי השופטים לבחירה בפרס הבמאי:

ניתן לרועי שגב "שהצליח לברוא באמצעים מינימליסטיים עולם בימתי מפורט ועשיר וליצור חזון מלא השראה והומור. הוא הוביל בדרך מעודנת את צוות היוצרים שלצידו ואת שני השחקנים לכדי ביצוע מרתק ושופע חן".

השחקן

תיאטרון אינו יכול להתקיים ללא שחקן.

לרשות השחקן המחזה, אישיותו, וכישוריו, בניהם שפת הגוף הנקראת גסטיקולציה והבעות הפנים, הנקראות מימיקה. באמצעותם השחקן מעביר לצופה מידע ורגשות גם ללא מילים.

בהערכת עבודת השחקן אמות מידה רבות: מקוריות, דיוק, הומור, עקביות, רגישות/

שאלות לאחר צפייה בהצגה:

1. מי הייתה הדמות האהובה עליך? למה?
2. מהם ההבדלים בין שתי הדמויות בהצגה?
3. באילו תחומים ניכרים הבדלים אלו?
4. מהם בכל זאת הדברים המשותפים לשתי הדמויות?
5. מה לדעתך גרם להתקרבותם? (גורם חיצוני).
6. האם "למשה" ו"למשה" רצו לטפל בתינוק או שמא לא הייתה להם ברירה?
7. מהו הלקח שאנו לומדים מהתנהגות הדמויות?

חומר העשרה

מנימוקי השופטים לבחירה בפרס השחקן:

ניתן ליובל כהן על משחקו בהצגה "הוא הביא לבמה איכויות ליריות ואנושיות. זוהי עבודת משחק וירטואוזית ועיצוב דמות, שעוברת תהליך שלם מראשית ההצגה ועד סופה. בתוך הסוגה של קומדיה פיזית, נדירה עבודת שחקן כה מפורטת, עמוקה ופיוטית".

התפאורה, התלבושות ואביזרי הבמה

התפאורה זהו המרכיב העיקרי בחוויה החזותית, ישנו עיצוב מינימליסטי, כאשר פריט אחד מסמל את השלם, וישנו גם עיצוב ריאליסטי המשחזר את התקופה והמקום באופן מדויק. התלבושות, האיפור והשיער הם כולם הסימנים החיצוניים של השחקן, הם כולם מסרים חזותיים המספרים לנו על תכונותיו של הדמות. בהצגה שכנים, התפאורה מינימליסטית ומורכבת מארגזים שהופכים לביתו של כל אחד מהשכנים, עם תוספת קטנה של אביזרים שמשמשים כדימוי למקום: עציצים כגן פורח, מזוודות כחומת מגן וכו'.

התלבושות ב"שכנים" משלימות את אופייה של כל דמות, בעוד השכן השמרן לובש חליפה מיושנת, מסודרת ומעומלנת, השכן המפוזר לובש חליפה מרושלת, גדולה ממידותיו, וחולצה לא מותאמת. התלבושות אם כך הן מהמאפיינים החיצוניים של הדמויות.

1. כיצד אופיינו הדמויות השונות?

2. באילו אביזרים מקוריים הבחנת במהלך ההצגה? (עציץ, רדיו, חומר הדברה)

מנימוקי השופטים לבחירה בפרס לעיצוב תלבושות:

הוענק למירב נתנאל דנון "שיצרה שני עולמות מנוגדים באופן עדין ומדויק. התלבושות תומכות במהות הדמות, באופייה, בפעולותיה הבימתיות ומתקשרות באופן בהיר ומיידי עם הקהל"

חומר העשרה

המוסיקה

המוסיקה בתיאטרון שונה ממוזיקה שנכתבה למופע מוסיקאלי. לרוב היא מוסיקה מקורית, קיומה תלוי בהצגה ותכליתה לשרת אותה, ליצור אווירה והתרגשות.

לעיתים אין למוסיקה של ההצגה, חיים מעבר לאותה הצגה.

בהצגה "שכנים" בשל מיעוט השפה, המוסיקה ממלאת תפקיד מרכזי בהצגה, באמצעות המוסיקה מציגים את אופייה של כל דמות, את סערת הרגשות שעוברת על כל דמות, ואת הקשיים בתקשורת בין השכנים.

לדוגמה בהצגה מתקיים קרב אכזר מאד בין השכן השמרן לדבורים, הקרב עובר כולו דרך סאונד ותנועה של השחקן.

1. האם שמת לב לשימוש בפעלולי קול? אילו דוגמאות זכורות לך?

מנימוקי השופטים לבחירה בפרס המלחין:

פרס למלחין הוענק ליובל מסנר "שיצר עולם מוזיקלי משעשע, תיאטרלי, צבעוני, מלא חיים ומרגש. המוזיקה הינה שחקן מרכזי בהצגה הזו ושותפה למארג הדמויות והיחסים ביניהן, הנעים בין עוינות ופיוס. מסנר יצר פסקול, שאינו רק פונקציונלי, אלא הוא יצירה אמנותית, שעומדת בפני עצמה"

ההצגה

מקובל לחשוב על הצגה כעל סיפור שמשוחק על ידי שחקנים, מלווה בתלבושות, מוסיקה ותפאורה, אולם בהצגה הזו, ניסינו להציג משהו קצת שונה, מקורי, ולספר סיפור מבלי להגיד אף מילה.

"שכנים" זוהי הצגה מקורית בה כל האלמנטים מעולם התיאטרון מתחברים על מנת לספר את הסיפור באופן ייחודי, אינטליגנטי ומרגש.

חומר העשרה

מנימוקי השופטים לבחירה בהצגה הטובה ביותר:

"מכלול מרכיבי התיאטרון בה מתאחדים ליצירה שלמה, מלאת פיוט וחוכמה. זוהי יצירה על טריטוריות, התבצרות ושכנות טובה, עשויה בסגנון צ'פליני, בניחוח ליצני ובמינון נכון ומעודן. עיצוב הדמויות שלה מדויק, אנושי וחם והיא יוצרת חוויה מיוחדת ומרגשת אצל הילדים והמבוגרים כאחד".